

конфлікуючими сторонами. Ми вважаємо, що Україна повинна запозичити від Європейських країн та країн, де активно використовують медіацію – найкраще. Ураховувати лише позитивний досвід використання процедури медіації на практиці та покращувати правове регулювання медіаційної процедури в державі відповідно до міжнародних стандартів.

1. Подковенко Т. Медіація: міжнародно-правові стандарти. *Актуальні проблеми правознавства*. Вип. 4 (12). 2017 р. С. 47-54.

2. Медіація у професійній діяльності юриста: підручник. Одеса, 2019. С. 285.

3. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права: ратифіковано Указом Президії Верховної Ради Української РСР N 2148-VIII від 19.10.1973 р.

Роман МИРОНЮК

професор кафедри адміністративного права,
процесу та адміністративної діяльності
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
доктор юридичних наук, професор

Карина БАБИЧ

курсант факультету підготовки фахівців
для органів досудового розслідування
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗАСТОСУВАННЯ МЕДІАЦІЇ ПРИ ВИРІШЕННІ ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВИХ СПОРІВ

Медіація є позитивним способом приватноправового регулювання. Наявний світовий досвід та наявність у вітчизняному законодавстві норм про сприятливі наслідки використання позасудових примирних процедур вказує на зростання ролі медіації у вирішенні цивільно-правових спорів, що впливають із деліктів, та відшкодування шкоди, заподіяної злочином.

Як зазначають фахівці, прогресивність використання медіації виявляється у прагненні суспільства та держави до розвитку правової культури, підтримці добровільності участі у позасудових розглядах та підвищенню навичок співробітництва у подоланні конфліктних ситуацій у приватноправовій сфері [1, с. 50-59], усунення конфліктів у соціумі.

Акцент на популярність медіації ставить як президент, так і бізнес-спільнота. Судом розробити пропозиції щодо вдосконалення правового регулювання медіації, у тому числі щодо проведення примирних процедур під час розгляду справ державними судами [2].

Принципи процедури медіації:

1) принципи, що характеризують особливості організації проведення медіації та статус її учасників (організаційні принципи);

2) принципи, що характеризують порядок проведення медіації (процедурні засади) [4].

До першої групи належать принципи добровільності та нейтральності; до другий – принципи конфіденційності, самостійності, співробітництва та рівноправності сторін.

Правила проведення медіації, підстави врегулювання спору, зміст медіативної угоди, кваліфікація, необхідна медіатору для проведення примирної процедури, визначаються обраною моделлю медіації.

У існує два основні напрями розвитку медіації:

1. Приватна медіація, суть якої полягає у наданні кваліфікованої допомоги сторонам у вирішенні їх спору.

Вона має здійснюватися професійними медіаторами, які пройшли спеціальну підготовку та навчання. Приватна медіація може проводитись за широкому колу юридичних справ при умови, що суперечка має властивість медіабельності. Об'єктивні

фактори визначають можливість проведення медіації з певної категорії справ і полягають у наступному:

- 1) відсутня пряма заборона проведення медіації;
- 2) предмет та зміст спору не суперечать моральності та громадському порядку;
- 3) суперечка не торкається інтересів осіб, які не беруть участь у медіації;
- 4) законом допускається можливість укладання мирової угоди щодо цієї категорії справ (відносна умова). Наявність суб'єктивних факторів свідчить про можливість проведення медіації з конкретного спору [4].

До них пропонується відносити:

- 1) готовність сторін вести переговори;
- 2) тривалий характер відносин та взаємозалежність учасників спору (відносна умова).

2. Офіційна (державна) медіація.

Підставою для припинення процедури медіації є ініціатива самого медіатора. Для цього йому необхідно написати відповідне заяву та направити її сторонам спору. До того ж, законодавець застерігає, що перш ніж написати таку заяву, медіатор повинен провести консультації зі сторонами з приводу припинення примирливої процедури через недоцільність її подальшого проведення. Таким чином, підставою відмови медіатора від подальшого проведення примирної процедури, а отже і підставою припинення процедури медіації є недоцільність її проведення.

Під недоцільністю розуміється невиправданість, безглуздість будь-яких дій. Як відомо, сенс проведення процедури медіації полягає в тому, щоб за допомогою медіатора сторони змогли дійти компромісного вирішення спору, а основна завдання медіатора – забезпечити сторонам сприятливі умови для взаєморозуміння під час проведення переговорів, щоб сторони самостійно дійшли найбільш прийнятній для кожної сторони угоди, що дозволяє їх конфлікт.

У зв'язку з цим цілком логічно, що законодавець залишає його право завершити процедуру медіації, якщо медіатор приходить до висновку про те, що сторони не зможуть досягти компромісу та врегулювати свою суперечку [3].

Про припинення процедури медіації через її недоцільність медіатор повинен написати відповідне заяву та направити її сторонам спору. Однак законодавець не вказує, яким саме способом має надсилатися дана заява. У зв'язку з цим вибір способу залишається за медіатором. У будь-якому разі направлення такої заяви сторонам має фіксуватися, оскільки процедура медіації вважається припиненою в день направлення даного заяви сторонам.

Заключною підставою припинення процедури медіації є відмова від продовження процедури медіації однієї, кількох чи всіх сторін спору. Письмова заява про відмову від продовження процедури медіації має бути направлено медіатору.

1. Про медіацію: Проект Закону № 3665 від 17.12.2015 URL : http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=57463

2. Срьоменко Г. І. Медіація як спосіб вирішення суперечок ???

3. Гойко О. Від судового захисту до альтернативних методів вирішення спорів. Теорія і практика інтелектуальної власності. 2010. № 6 (56). С. 54-60.

4. Беліков О. Конфлікти у підприємницькій діяльності та можливості їх врегулювання. Юстиніан. № 5/2007.